

Zas Latweefchu draugs.

1839. 20 April.

16ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

No Pinķu-draudses, Rihgas walsti. Atbilde us to mihligu luhg-
ſchanu Latweefchu drauga 14tā lappā. — Muhfu draudſē arri jau fenn gaddōs
irr baſnizas pehrmindēri zelti, kas zeenigam mahzitajam par palihgeem eekſch
baſnizas leetahm kaſpo, kà likkumi noſalka. Bet irr winneem arri ſawada alga
un lihdsiba pār ſcho ſawu darbu un to mehſ — kà weens no paſcheem muhfu
pehrmindereem mums irr usrakſtijis — tē ſinnamu darrifim ſaweem Kursemmes
brahſteem. 1) Zeem irr atlaistas krohna-klaufibas, kà ſchkuhtneeku dohſchana un
zeetumneeku waddiſchana un wakteſchana; 2) winneem naw ne kaſhda peewefcha-
na pee baſnizas, mahzitaja muiſchas un ſkohlſas; arri leezineeku tē winneem naw
jadohd; 3) us zeenigas Rihgas rahts wehlefchanu winneem brihw pahr Dauga-
was tiltu pahrbraukt bes makſas un prohti, zil reises ween waijaga; un 4) kad
winni nomirſt, tad ne kas naw ja-makſa pee baſnizas, neds par ſwannifchanu,
neds par kappā weetu un t. j. pr. — Tahda alga irr muhfu draudſē baſnizas
pehrmindereem. *)

U. L.

Js Rihges. Aiswinnā mehneſi no Kursemmes tē atnahze diſchlers, Mil-
ler ar wahrdu. Zas pahri neddetas pee mums diſhwodams, par makſu parah-
dija tohti ſkunſtigu diſchlera kaiſijumu, ko pats irr isdohmajis un pa
daſchu gaddu ar ſaweem ſelleem paſtrahdajis. Bija, iſtēni ſakkoht, maſs ſkap-
pihts, kas til 3 pehdas bija augstumā, 2 pehdas un 3 tukkus plattumā, un 2
pehdas un 10 tukkus garzumā, un kur tatschu 113 leelas, derrigas namma lee-
tas un rihki bija eekſchā: ne ween lukturi, ſpeegeli un kaſtites no daſchadahm
fortehm, bet arri labs pulks daſchadu galdu un krehſtu, leelu un maſu, un tā j.
pr.; wiſs, kà jau baggatu kungu iſtabās. Sinnams, zittas no ſchahm leetahm
tā bija ſataiſitas, ka noleekoht, winnas woi warreja ſalohziht, woi tahm kaſhjas
noſkruhweht; jo zittadi til leelam pulkam leetu gan ruhmes tur eekſchā ne buhtu
bijuſe wiſ. Wihts tē labbu teefu naudas ar ſawu jaun' isdohmatu darbu no-
pelnija; jo ſkattitaju winnam retti truhke.

*) Za pawehlefchana, ko Wldsemmes gubermentes waldiſchana 19tā Merz 1837 baſ-
nizas pehrmindereem par labbu iſlaiduſe, atrohdahs Latweefchu draugā,
1837tā gaddā 40tā lappā.

Is Leepajas. Weenam no muhsu fuggineekem, Uns Wittmer wahrda, pehrnaja wassarâ laimejâhs, us juhâs no kahda sadraggata Pruhfchu fugga wiffus laudis ar Deewa palihgu isglahbt. Pruhfchu fehniâsch, to dabbujis sinnah, preeksch fuggineeka atsuhtija sudraba gohda sihmi, fo muhsu Keisers tam arri palahwe peenemt un pee kruhts neffah, un fo Leepajas rahs arri ne fenn ar leelu gohdu tam dewe rohka.

Is Sprantschu semmes. Masâ pilsatâ, Tonnen ar wahrdu, 7tâ Dezember puff-muhscha wihrs us ahtrahm rohkahm nomirre, — tâ dohmaja un stahstija wiffi winna mihli raddi. Un kâ jau tanni mallâ eerasts un likkumi to palauj, tee jau ohtrâ rihâ taifijâhs, winnam pehdigu gohdu doht un winnu eeksch zeeti ainsnaglotâ sahrka paglabbah. Bet tik kâ sahrks bija eelasts bedrê un pahri schkippetu semmes eefweestas, tad dsirdeja sahrka eekschâ trohksni, kas tâ skanneja, itt kâ pahri reis stipri prett sahrka galdeem gruhde. Kapp-razzejs, lohti istruhzees, gluschi kâ bes prahta aiskrehje, wehl wairak lauschu faukt, lai winnam palihds un aistahw. Bet ir ar leelu pulku atpakkat nahzis, eefahkumâ ne gribb drihstetees, sahrku wilkt laukâ. Tik kad laudis zeeti winnam usstahw, tad beidscht darra, kas winnam jau fenn bija ja-darra. Islause pahri galdu; bet af tawas breefmas, fo dabbuja redseht! Melaimigajs, fo wiffi bija tizzejuschi nomirruschu, dsihws bija eeliks kappâ. Pee winna gihmja skaidras sihmes rahdijâhs, ka ar gauschi leelahm mohkahm un bailehm bija darbojees, sahrku atdarriht; rohkas winnam no frampja bija sawilktas un gulleja tai autai wirfû, fur taf pirmak wiffa meesa lihds ar abbahm rohkahm bija eetihâ. Dokters gan atskrehje un zirte winnam ahderi; bet jau bija pahw wehli: nabbadsinsch, schaurâ sahrkâ dwaschu ilgaki ne warredams guht, tur pa wiffam bija noflahpis.

Luhf, ir paganu wihrs sawu apsohlschanas wahrdu ne pahrfahpi wis?

Pahri simts gaddus preeksch un pahri simts gaddus pehz ta Kunga Kristus peedsimschanas. Keemeru walstiba bija ta wiffleelaka, jo winneem gan drih wiffi to brihd' pasihstami semmes gabbali peederreja. Bet kâ jau daudsfreis eet: jo wairak zilwekam irr, jo wairak wehl eekahro, tâ arri winni ne gribbeja laut, ka arri zittahm walstim woi pilsateem spehka wairotchs. Sewischki teem bija kâ skabbargs azzi tas jauks un stalts pilsats Kartahgo, Ahprikas seemeta dalkâ, winn' puff' deenas-widdus juhâs. Scho pilsatu wezzôs laifôs tee Wenizeri tur bija usbuhwejuschi, un tur bija leela andele, un pilsats palikke jo deenas jo baggats. Gan Keemeri jau fenn to woi preeksch few buhtu panehmusch, woi pa wiffam ispohtijusch, ja tik buhtu labbi prattusch fuggus buhweht; jo bes fuggem Kartahgereem ne warreja peekluht, kas jau labbi juhâs-brauzeji bija. Pehdigi Keemereem isdewahs wezzu sadraggatu Kartahgeru fuggi rohka dabuht, un pehz tahs sahje few fuggus taifih, un ar tahm aisbrauze us Kartahgu, gribbedami to uswarreht. Eefahkuma tee gan daschu flaktinu winneja; bet pehdigi tanni 254tâ gaddâ preeksch ta Kunga Kristus peedsimschanas, Kartahgeri

winnu karru-spehku uswarreja, un paschu winnu augstaku karru-wirfneeku, Regulus wahrdâ, nehme wangôs. — Gesch gaddus nu schis pee Kartahgereem fadsihwoja wangôs, bet kad nu pa to laiku Keemeri atkal bija atspirgufchees, un Kartahgeri wairs ne zerreja, ka warreschoht teem pretti turretees, tad tee to Regulu suhtija us Rohmu, lai tas no saweem semmes laudim meeru preeksch winneem isluhgtu, turklaht to peekohdinadami, lai kâ gohda wihrs apfohla, tad pee winneem nahkt atpakkat, ja winnam ne isdohtohs, Keemerus atgreest us meera dohmahm. — Un raug', winsch sohlija, ka tad gan nahkschoht atpakkat. Nu gan ikweens dohmahs, ka Regulus, no sawas gruhtas wahrgofchanas walkâ fluis, teescham pats tihfchi atkal eenaidneekeem ne buhschoht padeweess, bet labbaki woi luhkojis, Kartahgereem meeru sagahdaht, woi pa wissam palikt Rohmâ, un meklejis kaut kâ pee saweem eenaidneekeem atreebtees, un sawu pirmu augstu animatu, par karru-wirfneeku, usnemdams, sawu apfohlitu wahrdu ais-mirsis. Bet ne! tâ schis gohda wihrs ne dohmaja. Labbi prasdams, ka Keemereem meers buhtu par skahdi, winsch tohs wehl wairak us karru skubbinaja, ne grippedams, ka wiinna mihta tehmu-semme, tikween wiinna labbad, skahdi zeehtu; un turklaht winsch arri sawu apfohlischanu, kaut gan tik eenaidneekeem dohtu, turreja tik swehtu, ka ne likkaks peerunnatees Rohmâ palikt, kaut gan wissi ar affarahm winnu luhdse; bet gan labbi sinnadams, kahdas breefmas tur us winnu gaidohht, winsch dewahs atpakkat us Kartahgu, un schè, kâ sinnams, breefmigi tikke nonahwehts. — Woi naw ihstems gohda wihrs, kas labbat' dsih-wibu saude, ne kâ sawu apfohlitu wahrdu pahrkahpj! — Keemeri paklausija wiinna wahrdeem, un uswarreja Kartahgerus, tâ ka scheem wissi Keemeri, ko zittkahrt bija nehmuschi wangôs, bija ja laisch walkâ un wehl dauds tuhkschsch dahlderu par strahpi ja ismaksâ. —

D. St.—m.

S w e i n e e f s.

1.
Das sweineeks Kahrklin gabje wehlu
Ur laiwinu par esaru;
Winsch brauze tur ar sawu dehlu,
Ka murdas needrà eemestu.
Schai jaukâ weetinâ bij arri
Wissapfahrt falla redsama;
Un walkarâ tur faules starri
Kâ leesmas wilnôs spihdeja.

2.
Das puifis fauze: "Raug' scheid klastu,
Kas tas par leelu fohschumu!
Du falki, tehtiht, lai ar prahntu
Us Deewa darbeem luhlotu.
Pateesi, wiinna augsta warra
Irr zilwekeem par swehtibu,
Un wiinna branga femme darra
Man preezigu un laimigu."

3.
Das Kahrklin fazzija: "Gan mattam,
Ka Deews mums laimi dahwina,
Kad us tahm skaisstahm leetahm skattam,
Kas sirdi lihgfimu padarra.
Irr tu zaur winnahm laimigs kuhst,
Un spehst daudskahrt preezatees,
Kamehr tu labs un gohdigs buhst,
Un launumam ne padohfrees."

4.
Es, mihtais dehlinisch, driht atstahschu
Zew un scho jauku pasauli;
Bet tur, tur preeka-anglus krahschu
Man weentseif atkal redsefi.
Al! fargees weenumehr no launa,
Un turrees allasch gohdigi;
Kas grehkus darra, paleef faunâ,
Tâ laizigi kâ muhschigi."

5.

Parahbi arri labbu firbi
 Teem brahlischeem, tas skumjäs fricht,
 Un dsennees, tohs, ko waidam dsiridi,
 No winnu behdahm ispestiht.
 Ne effi, strahdadams, par glehwn,
 Rad labbi darbi jadarra,
 Un peesauzi daschahrt to Zehwu,
 Ras muhsu spehku stiprina.

6.

Tas nihzigs brangums, ko drihs saudam,
 Mums ne spehjt ihstu laimt doht,
 Wet tahda firbs, fur meeru baudam,
 Muhs allaschin warr eelthgsmoht.
 Schahs mahzibas ta wehra likku,
 Ra pehjt tahm labbu darriju,
 Un ta, gohds Deewam! laimigs tiffu,
 Lihds wezzas deenas panahju.

7.

Gan affaras no waigeem birre,
 Un manna firbs bij skummiga,
 Rad mihta meitina man mirre,
 Ras bij pahr tewi jaunaka;

Det tomehr es pehjt beigtahm raudahm,
 To augstu Zehwu flaweju,
 Ram ta par preekeem, ta par gaudahm
 Drihs winna faule pateifschu.“

8.

Tas behlinsch raudaja pahrlieku,
 Un fazzija: "Mans mihtais tehws,
 Tu man wehl dsihwofl par preeku,
 To Deewinsch tew wehl usturrehs.“
 Kamehr tas dehls schohs wahrduß fauze,
 Bij winni murdas mettuschj,
 Un schee nu atfal mahjäs brauze,
 Rad tumfchums jau wirf semmes bij.

9.

Ne ilgi pehjt scha laika gahje
 Tas wezzats tehws us muhschibu,
 Un winna behlinsch ne atstahje
 Tahs teffas labbu tikkumu;
 Winsch staigaja eefsch tehwa pehdahm,
 Un tam bij Deewa fwehtiba,
 Ta ka ir winsch bes leelahm behdahm
 Scheit ilgus gabbus dsihwoja.

B.

Sinna, jif naudas 18. April-mehn. deenâ 1839 eefsch Rihges makfaja
 par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda. Rb. R.	Par	Makfaja:	Sudr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 35	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 50	—	fweesta	3 50
—	ausu	— 60	—	dselses	— 75
—	firnu	1 50	—	linnu, trohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 30	—	brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 80	—	kannepu	— 90
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3 50	—	schfihitu appinu	3 —
—	meeschu = putrainu	1 50	—	neshfihitu jeb prezzes appinu	1 80
—	eefala	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzâ	8 —
—	linnu = sehklas	2 50	—	lasdu muzzâ	8 50
—	kannepu = sehklas	1 25	—	smalkas fahls	4 70
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	5 —	—	rupjas baltas fahls	5 —
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1 20	—	wahli brandwihna, puffedga	7 —
			—	biwedgga	9 —

Weenu sudraba rubli warreja dabuht par 348½ kapeikeem warra naudas.

Drihw drikkht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pufes:

Dr. C. E. Napiersky.